

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Libertas Ecclesiæ Gallicanæ non solis antiquis canonibus constat, sed jure canonico & canonibus & decretalibus temperato. Instituitur refutatio eorum qui Libertatem genuinam in solo usu veterum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

descendere ab hoc loco non possum quin Innocentij IV. auctoritatem addam ex ejus literis ad Archiepiscopum Narbonensem & Episcopum Helenensem datis Perusij VIII. Kalendas Augusti anno MCLII. quæ extant in eodem archivio Archiepiscopi Narbonensis, & à nobis edita sunt in Additione ad cap. xviii. libri viii. harum Dissertationum: *Ad aures nostras Ecclesie Gallicane querela perferente pervenit quid nonnulli regni Francorum Barones, Ballivi, Prepositi, ac eorum & aliorum nobilium ejusdem regni Officiales, eandem Ecclesiam contra libertatem ipsius graviter comprimentes &c.*

C A P V T II.

Synopsis.

I. *Libertas Ecclesie Gallicane non solis antiquis canonibus constat, sed jure canonico & canonibus & decretalibus temperato. Instituitur refutatio eorum qui Libertatem genuinam in solo usu veterum canonum collocant. Ut res manifestior fiat, agendum breviter de antiquis & recentioribus juris canonici collectionibus. Ecclesia Romana ante Innocentij primi tempora nullis canonibus uebatur praterquam Nicæni, ex Innocentio.*

II. *Canonum collectiones ab Oriente in Occidentem manarunt, ideo de iis prius agendum. Verius si, ma collectio est illa qua canonum apostolicorum nomine inscribitur. Eos canones apostolicos vocant Constantinus Imperator, Synodus C.P. sub Nestorio, Concilium Ephesinum, Theodosius, & Iustinianus.*

III. *Synodus Nicæna & Antiochena, Athanasius, & Basilius eos laudant sub nomine antiquorum canonum.*

IV. *Numerus octoginta quinque canonum olim receptus in Oriente.*

V. *Indagatur tempus hujus collectionis; qua anterior synodo Nicenea, sed posterior videtur anno CCLVIII. Firmilianus Cesarea Episcopus iis usus non est ad probandum consuetudinem que vigebat in Oriente repudiandi hereticorum baptismi. Conjecturatur, post synodum Iconij ea de re habitan, initum fuisse consilium edenda hujus collectionis, sub nomine Clementis Romani & Apostolorum, ut Stephano Summo Pontifici opponeretur Petri Apostoli auctoritas: Et traditiones scripto complecti, ne revocarentur in dubium. Ea Collectio utitur mense Hyperberetæ, quo uebatur Orients.*

VI. *Respondetur objectioni que trahi posset à canon. xlii. quo damnatur baptismus hereticorum. Orientalium fuit hac sententia, etiam post synodum Nicænam: sed per indulgentiam illum baptismum recipi debere, ex Basilio.*

VII. *Quo tempore migraverit in Occidentem hac collectio. Gelasius eam rejecit ut apocrypham. Post aliquot annos Dionysius Exiguus eam Latina interpretatione donavit. Ut locus esset aliquo pâco decreto Gelasij, quinquaginta tamen canones verit, ceteris omis- sis. Dismisit eum dictum, videri Pontifices Rom. constituta aliquot ab iis canonibus traxisse.*

I. **L**IBERTATEM Ecclesie Galliæ canonum & juris communis executione contineri diximus. Sed jus illud commune variè sumi potest. Aliud est

enim jus commune antiquissimum, quod antiquos canones & decreta Pontificum complectitur; aliud jus commune, quod illis canonibus & præterea decretalibus recentioribus Pontificum constat, prout apud nos usu recepto temperata sunt. Hoc ultimo jure Libertatem Ecclesie Gallicanæ contineri contendimus, non autem primo. In quo longissime recedimus à Lefchafferij sententia, qui asserit curiis supremis Galliæ concreditam, non solum libertatis ecclesiasticae presentis tuitionem, sed veræ illius, germanæ, & canonice, quæ apostolico & primitivo jure canonico nititur, adeo ut magistratibus incumbat decretis suis disciplinam illam antiquam pauplatim restituere, cùm per temporum injuriam id fieri non possit aperte constitutis regiis.

Quod ut intelligatur, de antiquis & recentioribus juris canonici collectionibus agendum est, cùm disputationis hujus cardo inde maximè pendeat: ita tamen ut non quæcunque dici habeat de re possunt, sed quæ omitti non debent & à nobis in hoc genere observata sunt, proferamus. Ecclesia Occidentalis ante Concilium Nicænum nullos canones noverat; sed moribus tantum & jure non scripto regebatur. Deinde solos synodi illius œcumenicæ canones amplexa est, usque ad tempora Innocentij primi, id est, ad annum quadringentesimum; ut docent apertissima verba illius Pontificis in epistola ad clerum Constantiopolitanum: *Canonibus porrò obsequendum esse scribimus qui Nicæna sunt decreti; quos salos conjectari decet Ecclesiam catholicam, & juxta eos judicare. Si enim alijs à quoniama proferuntur, à Nicæni canonibus dissonantes, & hereticos auctores referentes, y à catholicis Episcopis rejiciuntur. Hereticorum namque inventa, catholicis canonibus non sunt annexenda.*

Ep. Innoc. apod. Socr. lib. 8.
cap. 16.
αἱ τοῖς θεοῖς γραμματικοῖς πόλεσ διηγένεται γράμματα, εἰς τὰς Ἀγίας Μητρὸς Νίκαιας εἰς τὴν ἀπεργάτων, εἰς μονειῶν δρόμους κακολικαὶ ΙΧΘΥΣ.

Insignis profecto locus, ex quo multa colliguntur quæ studiosis antiquitatis ecclesiasticae multum prodeesse possint. Sed ut ejus mente perfecit capiamus, observandum est aliam tunc fuisse rationem Ecclesie Orientalis, aliam vero Ecclesie Occidentalis: quia etsi hæc solis canonibus Nicæni uteretur, illa plures synodorum canones amplexa fuerat. De quibus necessariò agendum est, quia eorum canonum usus tandem ab Oriente in Occidentem manavit; necdum ab aliquo hac de re satis accurate disceptatum est. Turrianus enim omnina miscet, nec omnia attingit.

II. *Omnium antiquissima est Collectio illa quæ canonum apostolicorum nomine circumfertur: cujus vetustas eadem origine*

R